تهیه حسگرهای زیستی نانوذرات نقره بر پایه رامان بهبودیافته سطحی (SERS)، در جهت مطالعه ارتعاشات مولکولی اسیدآمینه والین (Valine)

وحید اسکندری^۱ محمدرضا سعادتی^۲ امین هادی^{۳۰}

 ۱- فارغ التحصیل، کارشناسی ارشد، مرکز تحقیقات علوم و فناوری نانو، دانشگاه کاشان، کاشان، ایران

۲- فارغ التحصيل، كارشناسى ارشد، مركز تحقيقات علوم و فناورى نانو، دانشگاه زنجان، زنجان، ايران

۳ استادیار، مرکز تحقیقات سلولی و مولکولی، ۳- انشگاه علوم پزشکی پاسوج، پاسوج، ایران

نویسندهٔ مسئول: امین هادی پست الکترونیکی: amin.hadi@yums.ac.ir

شمارہ تماس:

• 917 ^ 97 • 751

چکیدہ

مقدمه : اسیدآمینه والین یکی از ۲۲ اسیدآمینه اصلی یاخته های زنده و از اسیدهای آمینه ضروری در رژیم غذایی انسان است. اسیدآمینه والین نیز در ساخت برخی میانجی های عصبی مؤثر است. وجود مقادیر بسیار کم اسیدآمینه والین (C₅H₁₁NO₂)، در خون نشانی از نقص در سیستم سوختوساز بدن آنها است که این عمل باعث بروز بیماری های متابولیکی می شود. روش پراکندگی رامان بهبودیافته سطحی (SERS)، روشی دقیق برای شناسایی مواد زیستی و مواد شیمیایی با غلظت های بسیار کم می باشد. در این مقاله، برای شناسایی اسید آمینه والین، جهت کنترل بیماری های انشی از آن از بسترهای پوشش داده شده با نانوذرات نقره استفاده شده است.

روش بررسی: با استفاده از نمک نقره و عامل کاهنده تریسدیم سیترات دوآبه، نانوذرات نقره به روش ساده شیمیایی (لی و میسل) ساخته شدند و با روش چرخشی (اسپین – کت)، نانوذرات نقره بروی بسترهای شیشهای پوشش داده شدند. در نهایت، با استفاده از این بسترهای SERS، به عنوان حسگرهای پلاسمونیکی و طیفسنجی رامان بهبود سیگنال رامان ارتعاشهای مولکولی اسیدآمینه والین بهوسیله بسترهای SERS، به عنوان حسگرهای پلاسمونیکی و طیفسنجی رامان، شناسایی شدند.

یافت.هما: نانوذرات نقره ساخته شده، نانوذراتی کروی و شبه کروی هستند که با مشاهده قله تشدید پلاسمونی در ٤١٠ نانومتر تشکیل نانوذرات نقره را تأیید می کند. بسترهای فعال SERS، با نانوذرات پوشش داده شدهاند که باعث بهبود سیگنال رامان می شود. بهبود سیگنال رامان، ناشی از تشدید پلاسمونهای سطحی نانوذرات است. بسترهای فعال SERS، نانوذرات نقره به صورت لایه نشانی شده روی بستر شیشه ای، برای تشخیص اسیدآمینه والین، ساخته شدند و حد تشخیص آن¹⁰ مولار و همچنین انحراف استاندارد نسبی (RSD)، برای شش اندازه گیری مکرر در غلظت ۲۰۰۱ مولار ۲۳۰ درصد به دست آمد. بنابراین نتایج رامان بدست آمده نشان می دهد که بسترهای فعال SERS، نانوذرات نقره برای تشخیص اسیدآمینه والین، با روش های توسعه یافته نتایج امیدوارکننده ای را برای مطالعات مبتنی بر SERS نشان می دهد و می تواند منجر به توسعه حسگرهای میکرونی می شوند.

نتیجهگیری: در طیفسنجی رامان، بسترهای فعال SERS، که با نانوذرات نقره پوشش داده شدهاند؛ مورد توجه هستند که به دلیل تشدید پلاسمونهای سطحی نانوذرات نقره و پراکندگی نور از ذرات نقره بزرگتر است چون سیگنال رامان ارتعاشهای مولکولی اسیدآمینه والین را تقویت میکنند. با کاهش غلظت اسیدآمینه والین لایهنشانی شده روی بسترهای فعال SERS، به دلیل کاهش تعداد ارتعاشهای مولکولی، سیگنال رامان نیز تضعیف می شود که با افزایش میزان زبری سطح بسترهای فعال SERS، می توان سیگنال رامان را به دلیل افزایش میزان پراکندگی نور از مراکز زبر افزایش داد. این مراکز زبر، همان ذرات بزرگتری هستند که در حین لایهنشانی به روش چرخشی (اسپین-کت) ایجاد می شوند و در نتیجه با افزایش میزان پراکندگی نور از خود، منجر به بهبود سیگنال می شوند و در ادامه ارتعاشهای مولکولی اسیدآمینه والین به وسیله بسترهای هدی SERS، به عنوان حسگرهای پلاسمونیکی و طیفسنجی رامان، شناسایی شدند.

واژههای کلیدی: : نانوذرات نقره، روش چرخشی (اسپین - کت)، اسیدآمینه والین، حسگر پلاسمونیکی، طیفسنجی رامان بهبود یافته سطحی (SERS').

¹ Surface-enhanced Raman Spectroscopy (SERS)

Archive of SID

تهيه حسگرهاى زيستى نانوذرات نقره برپايه رامان بهبوديافته سطحى (SERS)، در جهت مطالعه...

مقدمه:

اسیدهای آمینه فعالیتهای زیستی بسیار متنوعی را در سلولهای زنده برعهده دارند. اسیدهای آمینه واحدهای ساختاری پروتئینها هستند و به صورت منومرهایی در ساختمان زنجیرههای پلی پپتیدی پروتئینها شرکت مینمایند. از نظر تغذیهای، اسیدهای آمینه را به دو دسته ضروری و غیرضروری تقسیم میکنند. اسیدهای آمینه ضروری، اسیدهای آمینهای هستند که سلولها قادر به ساخت آنها نیستند، در صورتی که اسیدهای آمینه غیرضروری بهوسیله سلولها از سایر مواد ساخته میشوند. نوع اسیدهای آمینه ضروری در گونههای مختلف جانداران متفاوت است[۱-٦]. اسیدآمینه والین یکی از اسیدهای آمینه ضروری برای انسان و حیوان است. بدن انسان قادر به توليد اين اسيدآمينه نيست بنابراين بايد از طريق رژيم غذايي يا مكمل غذايي براي بدن تأمين شود[١, ٢]. اسيدآمينه والين (amino acid valine)، در غلات، فرآورده های لبنی، قارچ، گوشت، بادامزميني و پروتئين سويا يافت ميشود. اين اسيدآمينه باعث افزايش انر ژي، افزايش استقامت، كمك به بهبود بافت هاي عضلاني، و کمک به بهبود مصدومیتهای بهوجودآمده در عضلات و تاندونها میشود. اسیدآمینه والین در تولید و ترشح آنتیبادیها و هورمونها، بدن را یاری میدهد و به هماهنگی انقباضات عضلانی كمك مىكند. همچنين براى رشد مطلوب نوزادان مهم است. اسيدآمينه والين به عنوان يكي از اسيدهاي آمينه شاخهدار، در صنايع مختلف كاربردهاي فراواني دارد مانند: مكمل محصولات غذايي انسان و دام، مرطوبکننده در لوازم آرایشی برای مراقبت از پوست، علفکش ها و داروهای ضدویروسی استفاده فراوانی دارد[۱–۷]. درنتيجه تشخيص با دقت بالا اسيدآمينه والين در مواد مهم مي باشد. تکنیکهای مختلفی مانند HPLC'، (MS/MS) (MS/MS'، -GC MS، روش جاذب ایمنی مرتبط با آنزیم (ELISA^{*}) و SERS برای شناسایی اسیدآمینه والین به کار گرفته میشوند[۸-۱۰]. روش SERS در مقایسه با بقیه روش های نام برده، از حساسیت بالاتری برخوردار است[۱۱-۱۳]. طيفسنجي رامان روش مناسبي براي شناسایی ترکیبات مواد گوناگون از جمله گونههای زیستی و مواد

شیمیایی است؛ اما سیگنال رامان گونههای زیستی و مواد شیمیایی به خصوص در غلظت های پایین، بسیار اندک است. در روش SERS، با قرار گرفتن گونههای بیولوژیکی و شیمیایی مختلف در نزديكي و يا جذب فيزيكي آنها روى سطح حاوى نانوذرات فلزي، به علت برهمکنش میان پلاسمون های سطحی فلز و گونهها، شدت سیگنال رامان افزایش مییابد و بدین ترتیب SERS، میتواند برای تشخیص سریع و دقیق گونههای بیولوژیکی و شیمیایی نیز استفاده شود[18]. امروزه، لايههاي متشكل از نانوذرات فلزات نجيب مانند طلا و نقره به دلیل تشدید پلاسمون های سطحی و خواص نوری مورد توجه قرار گرفتهاند. در واقع نوسانهای الکترونهای رسانش نانوذرات فلزات نجيب با تابش نور به آنها، سبب افزايش چگالي انرژی میدانهای الکتریکی یا همان نور تابششده میشود که در حسگرهای زیستی [۱٦,۱۵]، سلول های خورشیدی [۱۷] و SERS [۱۸] كاربرد دارند. با توجه به خواص نورى فوق العاده اين نانوذرات، روشهای گوناگونی برای ساخت لایهها متشکل از نانوذرات فلزی ارائه شده است[۱۹] که می توان به لیتوگرافی با استفاده از پرتو الكتروني[٢٠, ٢١] اشاره كرد كه اين روش نياز به تجهيزات پيچيده و گرانقیمت دارد و برای ساخت نمونه هایی با اندازه کوچک کاربرد دارد. در مقابل، روش رسوب الکتروشیمیایی، روشی ساده است که برای ساخت نمونه هایی با اندازه هایی با مقیاس بزرگ کاربرد فراوانی دارد[۲۳,۲۲]. پراکندگی رامان نتیجه پراکندگی ناکشسان نور از ماده است و با استفاده از این اثر میتوان اطلاعات بسیار جزئی در مورد ساختار یک مولکول به دست آورد. طیفسنجی IR، بهدلیل فعالبودن ارتعاشات مولکولی آب، شناسایی گونههای زیستی و شیمیایی را دشوار میکند و حساسیت آشکارسازهای آن نیز پایین است. طیفسنجهای مبتنی بر الکترون و یون نیز نیاز به خلاء بالا دارند، بنابراین، طیفسنجی رامان نه تنها امکان مطالعه مولکول در شرایط عادی را فراهم میکند که با آن میتوان فرایندهای کاتالیستی و فرآيندهايي كه در فصل مشترك فلز - الكتروليت رخ ميدهد؛ را نيز بررسی کرد[۲٤]. اما سیگنال مربوط به پراکندگی رامان بهطور ذاتی ضعیف است که آشکارسازی را دشوار میکند[۲۵]. یکی از روشهایی که میتوان سیگنال رامان را بهبود داد، استفاده از نانوساختارهاي فلزى است كه بهدليل تشديد پلاسمونهاي سطحي میتوانند سیگنال پراکندگی را به طور گسترده بهبود دهند که این روش SERS، نام دارد که یک روش حساس و انتخابی است که

¹ High Performance Liquid Chromatography (HPLC)

² Tandem Mass Spectrometry (TMS)

³ Gas Chromatography Mass Spectrometry (GS-MS)

⁴ enzyme-linked immune sorbent assay (ELISA)

۲۶ • فصلنامه لیزر در پزشکی / دوره هجدهم / شماره (۲)

تهیه حسگرهای زیستی نانوذرات نقره بر پایه رامان بهبودیافته سطحی (SERS)، در جهت مطالعه ...

سیگما آلدریچ، لامهای شیشهای با ابعاد ۲/۵cm×۷/۵cm بهعنوان بستر، استون با جرم مولی ۹۹/۹۵ و درصد خلوص بالای ۹۹/۹۵ و اتانول با جرم مولی ۲۲۰۲۹ و درصد خلوص بالای ۹۹/۹۵%، تهیه شده از شرکت مرک موادی هستند که در این پژوهش استفاده شده است.

۱-۲. روش ساخت بسترهای فعال SERS به عنوان حسگرهای پلاسمونیکی

شیشهها با ابعاد ۲cm ×۲cm به عنوان بستر برش داده شدند. پس از شستشو با آب و صابون، استون و اتانول، نمونه ها در دماي ۲۰۰ درجه سانتی گراد به مدت ۳۰ دقیقه در کوره حرارتدهمی شدند تا آلودگیهای مواد آلی از سطح شیشهها حذف شوند و در واقع برای پوشش شیشهها از نانوذرات نقره، سطوحی آبدوست داشته باشیم. در ادامه به منظور ساخت نانوذرات نقره، به ۲۰ میلی لیتر محلول ۱mM نمک نقره (AgNO3) در حال جوش و هم خوردن، ٤ میلی لیتر محلول ۱۸/۸ mM از محلول تری سدیم سیترات دوآبه (NaC6H5O7.H2O) اضافه شد مخلوط حاصل را به مدت ۱۰ دقيقه حرارت داده شد. كه در نهايت كلوئيد سبز مايل به خاكستري رنگ نهایی حاوی نانوذرات نقره است[۲۹]. سپس، با استفاده از روش چرخشی (اسپین - کت)، APTES و نانوذرات نقره داخل محلول کلوئیدی نقره بر روی بسترهای شیشهای نشانده میشوند. برای این منظور، بسترهای شیشهای در دستگاه چرخشی (اسپین -کت) قرار داده می شوند سیس، ۱۰ میکرولیتر از APTES بر روی بسترهای شیشهای؛ پخش و تحت دور ۲۵۰۰ rpm، به مـدت زمـان دو دقیقـه لايه نشاني انجام گرديد و در ادامـه ۱۰۰ ميكروليتـر از ايـن محلـول کلوئیدی نقره بر روی بسترهای شیشهای؛ پخش و تحت دور ۲۵۰۰rpm، به مدت زمان ۱۰ دقیقه لایه نشانی انجام گردید و بسترهای پوشیده شده از نانوذرات نقره در دمای آزمایشگاه خشک شدند. براي آشكارسازي اسيدآمينه والين، غلظت هاي ١-١٠، ٢-۱۰، ۳-۱۰، ٤-۱۰، ٥- ۱۰، ۲-۱۰، ۷-۱۰، ۸-۱۰ و ۹-۱۰ میولار از آن با محلول آب DI تهیه شد و به صورت جداگانه و به روش قطره افشان، ۱۰ میکرولیتر از هر کدام از غلظتهای تهیهشده بر روی بسترهای فعال SERS به عنوان حسگرهای پلاسمونیکی قرار گرفت و پس از خشکشدن در حضور هوا، طيف رامان اسيدآمينه

نتیجه آن بهبود یراکندگی رامان مولکول هایی است که بر روی ساختارهای فلزی جذب سطحی شدهاند[٢٦]. این پدیده برای اولین بار در سال ۱۹۷٤، برای مولکول پیرادین جذب شده بر روی سطح الكترودهاي نقره رشد داده شده به روش الكتروشيميايي مشاهده شد. سیگنال بهبود یافته رامان، فقط بعد از قرارگرفتن الکترود نقره در چرخه اکسایش - کاهش یا فعالسازی مشاهده می شد و برای یک سطح صاف و صیقلی، هیچ سیگنال بهبودیافتهای را نشان نمیداد؛ در ابتدا بهبود سیگنال را براساس افزایش تعداد مولکولهای مورد مطالعه بهدلیل افزایش مساحت سطحی که زبر شده است؛ توصیف کردند اما بهبود سیگنال رامان باید دلیلی غیر از افزایش مساحت سطح داشت که در سال ۱۹۷۷، بهبود سیگنال رامان را به برهم کنش مولكول با سطح فلز زبر نسبت دادند[٢٧]. فلزاتي مانند طلا، نقره، مس و پلاتین جهت مشاهده این پدیده مورد استفاده قرار گرفتهاند. ویژگیهای فلز مانند نوع، شکل، اندازه و چگونگی کنار هم قرار گرفتن آنها بر پراکندگی رامان مولکول مورد بررسی اثر میگذارد. از ميان فلزات گوناگون، نقره و طلا به علت داشتن تشديد پلاسموني در ناحیه مرئی و زیرقرمز، پایداری بیشتر و روشهای ساخت آسان، بیشتر مورد توجه بودهاند تا گونههای زیستی و مواد شیمیایی شناسایی شوند[۲۸]. در این مطالعه، با استفاده از روش چرخشی (اسپین – کت)، نانوذرات نقره بر روی بسترهای شیشهای با قدرت چسبندگی مکانیکی بالا، سریع، کمهزینه و در دمای اتاق پوشش داده شدند تا از آنها به عنوان حسگرهای پلاسمونیکی بسترهای فعال SERS، برای شناسایی ارتعاشات مولکولی اسیدآمینه والین در غلظتهای پایین استفادهشود.

موادوروشها

روشهای ساخت و شناسایی

۱-۱. مواد شیمیایی مورد استفاده

نمک نقره (AgNO₃)، با جرم مولی ۱۲۹/۸۷ g/mol و درصد خلوص بالای ۹۹/۹۵%، تری سدیم سیترات دوآبه با جرم مولی ۲۹٤/۱ g/mol، و درصد خلوص بالای ۹۹%، اسیدآمینه والین (Valine)، با جرم مولی ۱۱۷/۱۵۱ و درصد خلوص بالای ۹۹/۹۵ و ۳- آمینو پروپیل تری اتوکسی سیلان (-3) (Aminopropyl)triethoxysilane (APTES)، تهیه شده از شرکت

وحید اسکندری / محمدرضا سعادتی / امین هادی 🔹 ۲

والین، نشاندهشده روی شیشـه و طیف رامـان بهبـودیافتـه سـطحی اسیدآمینه والین، نشانده شده روی بسترهای فعـال SERS بـه عنـوان حسگرهای پلاسمونیکی اندازهگیری و تحلیل و بررسی شدند.

۱ -۳. مشخصهیابی

دستگاه طیفسنجی UV-Vis و الگوی پراش پرتو X محلول کلونیدی نانوذرات نقره و بسترهای فعال SERS، به ترتیب به موسیله دستگاه Perkin-Elmer مدل Lambda25 و دستگاه Pro-IV با ساخت شرکت Panalytical کشور هلند، با پرتو تکفام۲۵۹ با طول موج ۲۰۱۶ نانومتر، جریان ۶۰ میلی آمپر و با ولتاژ ۶۰ کیلوولت در دمای اتاق انجام شد. تصاویر میکروسکوپ الکترونی گسیل میدانی (FESEM) به وسیله دستگاه Hitach مدل 54160 و تصاویر میکروسکوپ نیروی اتمی (AFM) نمونه ها نیز با استفاده از طیف سنجی رامان کانفوکال اسپکترومیکروسکوپی (Confocal طیف سنجی رامان کانفوکال اسپکترومیکروسکوپی (Serson Confocal مدل Ram HR ساخت شرکت طیف استجی رامان کانفوکال اسپکترومیکروسکوپی (Serson Confocal میلی و تو ان طیف میاخت شرکت نانو میلی و تران ایزره با طول موج ۲۳۳ نانومتر و توان خروجی ۱۷ میلی وات برای اندازه گیری طیف رامان و طیف SERS نمونه ها استفاده شد.

نتايج وبحث

۰. طیف جذب نانوذرات نقره و طیف خاموشی نانوذرات نقره پوشش داده شده بر روی بسترهای شیشهای به عنوان بسترهای فعال در SERS

شکل ۱- (نمودار آبی)، طیف جذب نانوذرات نقره ساختهشده به روش شیمیایی با عامل کاهندهتری سدیم سیترات دوآبه را نشان میدهد. ظاهرشدن قله تشدید پلاسمونی در ٤١٠ نانومتر، تشکیل نانوذرات نقره را تائید میکند[۳۰]، مشاهده یک قله جذبی در طیفهای جذبی نانوذرات نقره بیانگر شکل کروی یا شبه کروی بودن نانوذرات است[۳۱]. شکل۱- (نمودار قرمز)، طیف خاموشی نانوذرات نقره پوشش داده شده بر روی بسترهای فعال SERS، به عنوان حسگرهای پلاسمونیکی را نشان میدهد. همان طورکه مشاهده میشود با نشاندن شکل ۱ (نمودار آبی)، نانوذرات نقره، روی بسترهای شیشهای و ظاهرشدن قله تشدید پلاسمونی در ۳۹ میکند. با تغییر محیط دربردارنده این ذرات که از آب به شیشه و هوا

تغيير ميكند؛ جابه جايي در طول موج قله پلاسموني رخ ميدهد و ارتفاع آن کاهش و پهنای قلهها نیز افزایش می یابد به این دلیل که موقعیت قله پلاسمونی به ضریب شکست محیط دربردارنده آنها وابسته است[٣٢]، با توجه به شكل ١- (نمودار آبي)، برخلاف محلول کلوئیدی پایدار که نانوذرات نقره در داخل محلول آبی یراکنده هستند و به فاصلههای مشخصی از یکدیگر قرار دارند؛ با قرارگرفتن نانوذرات نقره روی بسترهای شیشهای حین خشکشدن، ذرات در مجاورت یکدیگر قرار میگیرند و کلوخههایی متشکل از چندین نانوذره روی بسترها شکل میگیرد به گونهای که میتوان این کلوخهها را ذرات بزرگتری در نظر گرفت که منجر به افزایش پهنای طیف می شود[۳۲]، کاهش شدت قله نیز ناشی از پراکندگی نور از ذرات كلوخه شده است[۳۲]، اين كه زمينه طيف خاموشي (طيف جذب + طيف پراكندگى) بسترهاى فعال SERS، بهعنوان حسگرهای پلاسمونیکی در مقایسه با طیف جذب در مقادیر بالاتری رخ داده است ناشی از بازتاب و پراکندگی نور از سطح شیشه است.

شکل ۱: طیف جذب نانوذرات نقره ساختهشده به روش شیمیایی با بیشینه جذب در طول موج ٤١٠ نانومتر (نمودار آبی) و طیف خاموشی بسترهای فعال SERS نانوذرات نقره، به عنوان حسگرهای پلاسمونیکی با بیشینه خاموشی در طول موج ٤٣٩ (نمودار قرمز).

۲. تصاویر FE-SEM و توزیع اندازه نانوذرات نقره پوشش دادهشده بر روی بستر شیشهای، به عنوان بسترهای فعال SERS

در شکل ۲ (الف)، تصویر FE-SEM، مربوط به بسترهای فعال SERS، به عنوان حسگر پلاسمونیکی در اسکیل بار ۵ میکرومتر را نشان میدهد. در نمونه شکل ۲ (الف)، سطح بستر شیشهای با نانوذرات و ذرات بزرگتر پوشیده شده است. ذرات ریزتر به رنگ

۲۸ ♦ فصلنامه لیزر در پزشکی / دوره هجدهم / شماره (۲)

تهیه حسگرهای زیستی نانوذرات نقره بر پایه رامان بهبودیافته سطحی (SERS)، در جهت مطالعه ...

SERS، است که با مشاهده بزرگترین و اصلی ترین قلهها در زاویه ۲۹ برابر با ۳۸/۱۲، ۳۵/۵۶، ۲۶/۵۲ و ۷۷/۶۹ درجه که به ترتیب مربوط به صفحات بلوری (۱۱۱)، (۲۰۰)، (۲۲۰) و (۳۱۱) است؛ ساختار FCC نقره را تایید می کند [۳۴]

شکل-۳: الگوی پراش اشعه ایکس نانوذرات نقره پوشش داده شده بر روی زیرلایه شیشهای به عنوان بستر فعال نانوحسگرهای زیستی SERS.

۴. تصاویر AFM، نانوذرات نقره پوشش دادهشده بر روی بسترهای شیشهای به عنوان بسترهای فعال در SERS

تیره تر، در پس زمینه تصاویر مشاهده می شوند که اندازه تقریبی • ٥ نانومتر دارند. پوشش حاوی نانوذرات نقره تقریباً بهطور همگن و یکنواخت سطح شیشه را پوشاندهاند. شکل ۲ (ب)، تصویر -FE SEM، مربوط به بسترهای فعال SERS، به عنوان حسگر پلاسمونیکی در اسکیل بار یک میکرومتر را نشان میدهد. ذرات درشتتر به رنگ روشن تر و سفیدتر دیده می شوند. نانوذرات کوچکتر نقره، میدانهای الکتریکی نزدیک قابل توجهی در اطراف خود ایجاد میکنند که حاصل تشدید پلاسمون های سطحی نقره است و چنان چه گونههای شیمیایی اسیدآمینه آلین در این موقعیتها قرار بگیرند؛ در معرض تابش میدانهای الکتریکی نزدیک قرار میگیرند. ذرات بزرگتر، میدان های الکتریکی نزدیکِ ناچیزی دارند و نور تابیده شده به آنها، از سطح آنها پراکنده می شود یا میدان الکتریکی دور را تقويت ميكنند [٣٣]. بنابراين، با افزايش زمان لايه نشاني، به مدت ۱۰ دقیقه بهدلیل تشکیل ذرات بزرگتر اثر پراکندگی از سطح ذرات درشتتر در مقایسه با اثر میدان نزدیک، بیشتر است. شکل ۲-(ج)، توزيع اندازه نانوذرات نقره را با استفاده از نرمافزار Digimizer (نسخه ۲ / ٤) اندازهگیری شده است، نشان میدهد که اندازههایی بین ۵ تا ۱۰۰ نانومتر دارند و تعداد ذرات با اندازه ٤٥ و ٥٠ نانومتر بیشتر از سایر اندازههای نانوذرات است.

شکل ۲: (الف)، تصویر FE-SEM مربوط به بسترهای فعال SERS، به عنوان حسگرهای پلاسمونیکی در اسکیل بار ۵ میکرومتر که به روش چرخشی (اسپین-کت) به مقدار ۱۰۰ میکرولیتر نانوذرات نقره در زمان ۱۰ دقیقه ساخته شدهاند. (ب)، تصویر FE-SEM مربوط به بسترهای فعال SERS، به عنوان حسگرهای پلاسمونیکی در اسکیل بار ۱ میکرومتر را نشان میدهد. (ج)، نمودار توزیع اندازه نانوذرات نقره تصویر FE-SEM مربوط به بسترهای فعال SERS، به عنوان حسگرهای پلاسمونیکی در اسکیل بار ۵ میکرومتر که با استفاده از نرمافزار Digimizer (نسخه ۲٫۶) اندازه گیری شده است.

۳. طیف XRD، نانوذرات نقره پوشش داده شده بر روی بسترهای شیشهای به عنوان بسترهای فعال در SERS

شکل ۳، الگوی پراش اشعه ایکس نانوذرات نقره پوشش داده شده بر روی زیرلایه شیشهای به عنوان بستر فعال نانوحسگرهای زیستی

¹ Roughness average (Ra)

 $^{^{2}}$ Average maximum height of the roughness (Rtm)

³ Average maximum roughness valley depth (Rvm)

وحید اسکندری / محمدرضا سعادتی / امین هادی 🔹 ۲۹

پلاسمونیکی نانوذرات نقره پوشش داده شده بر روی بستر شیشهای، ایجاد شده است؛ میتواند مراکزی برای پراکندگی نور باشد و باعث تقویت سیگنال رامان شود[۳۱].

شکل ٤: (الف) و (ب)، به ترتیب تصویر AFM دو بعدی و سهبعدی و (ج)، نمودار رافنس سطح نانوذرات نقره پوشش داده شده بر روی زیرلایه شیشهای به عنوان بستر فعال نانوحسگرهای زیستی SERS، را نشان می دهد.

۵. طیف رامان و آشکار سازی اسیدآمینه والین با استفاده از نانوذرات نقره پوشش دادهشده بر روی بسترهای شیشهای به عنوان بسترهای فعال در SERS

شکل ٥، طيف رامان نانوذرات نقره يوشش داده شده بر روى بسترهاي شیشهای (منحنی سبز)، طیف رامان اسیدآمینه والین، قرار داده شده با غلظت '-۱۰ مولار بر روی زیرلایه شیشهای (منحنی قرمز)، طیف SERS، اسیدآمینه والین، قرار داده شده با غلظت ⁽⁻۱۰ بر روی بسترهای شیشهای نانوذرات نقره یوشش داده شده به عنوان بستر فعال SERS، (منحنى آبي) مشاهده مي شوند. در طيف رامان اسيدآمينه والين كه روى زيرلايه شيشهاي لايه نشاني شدهاند (منحني قرمز)؛ ارتعاش هاي مولكولي اسيدآمينه والين، با شدت خيلي كمي مشاهده می شود. بنابراین عملاً شناسایی این مواد شیمیایی حتی با غلظت ' • ۱ مولار و با استفاده از طیف سنجی رامان امکانش کمتر است. با قرار دادن اسيدآمينه والين، با غلظت '¬ ۱۰ مولار بر روى بسترهاي شيشهاي پوشش داده شده با نانوذرات نقره به عنوان بسترهای فعال SERS، ارتعاش های مولکولی اسیدآمینه والین ظاهر میشوند. ارتعاشهای مولکولی اسیدآمینه والین[۳۵] به صورت خط - چین هایی بر روی طیفهای اسیدآمینه والین در شکل ۵ نمایش داده شده است. در مورد اسيدآمينه والين قرار داده شده روى بسترهاي شيشهاي نانوذرات نقره

پوشش داده شده به عنوان بستر فعال SERS، ارتعاشات کششم , C-C و ارتعاشات کششی ⁻COO، ارتعاشات کششی C-C و ارتعاشات C-خمشی NH_2 و NH_3 ، ارتعاشات خمشی CH_2 ، ارتعاشات خمشی NH_3 COO، ارتعاشات خمشی C-H و ارتعاشات کششی COO، ارتعاشات کششی GOOارتعاشات خمشی NH₂ و Amid II، ارتعاشات خمشی C-H و ارتعاشات خمشی C-H به ترتیب در ۹۷۰، ۱۱۱۲، ۱۲۵۲، ۱٤۹۷، ۲۰۳۲، ۱۹۳۳، ۲۰۳۲ و ۲۳۵۷، ⁻¹ ظاهر می شوند. بهبود سیگنال رامان در اثر استفاده از بسترهای شیشهای نانوذرات نقره یوشش داده شده به عنوان بستر فعال SERS، بهدلیل پراکندگی نور از نقاط زبر است. ذرات بزرگتر نقره که در شکل ۲- (الف)، مشاهده می شوند؛ با یراکندهکردن نور لیزر فرودی و رسیدن نور پراکنده شده به اسیدآمینه والین، سیگنال رامان آنها را بهبود میدهند. در کنار پراکندگی نور از ذرات بزرگتر نقره یکی دیگر از دلایل بهبود سیگنال رامان، تشدید يلاسمون هاي سطحي ذرات كوچكتر نقره يا همان ميدان هاي الكتريكي قوى اطراف اين نانوذرات است. نانوذرات نقره مشاهده شده در شکل ۲-(الف)، به مانند لنز ایتیکی عمل می کنند و نور لیز ر فرودی را در اطراف خود متمرکز میکنند. بنابراین شدت میدان الکتریکی در نزديكي نانوذرات افزايش مي يابد و با قرارگيري اسيدآمينه والين، در اطراف نانوذرات، شدت ميدان الكتريكي قوى را تجربه ميكنند و قطبیدهتر میشوند و در نتیجه ارتعاش های مولکولی آنها تقویت می شود و سیگنال های پرشدت تری را نشان می دهند [۳۷,۳٦]

شکل ۵: طیف رامان نانوذرات نقره پوشش داده شده بر روی بسترهای شیشهای (منحنی سبز)، طیف رامان اسیدآمینه والین، قرار داده شده با غلظت ۱-۱۰ مولار بر روی بسترهای شیشه ای (منحنی قرمز)، طیف SERS، اسیدآمینه والین، قرار داده شده با غلظت ۱-۱۰ بر روی بسترهای شیشهای پوشش داده شده با نانوذرات نقره به عنوان بسترهای فعال در SERS (منحنی آبی).

🍟 🔶 فصلنامه لیزر در پزشکی / دوره هجدهم / شماره (۲)

تهيه حسگرهاى زيستى نانوذرات نقره بر پايه رامان بهبوديافته سطحى (SERS)، در جهت مطالعه ...

۶. طیف رامان و آشکار سازی اسیدآمینه والین و منحنی کالیبراسیون تغییرات شدت با استفاده از نانوذرات نقره پوشش دادهشده بر روی بسترهای شیشهای به عنوان بسترهای فعال در SERS

شکل ۲- (الف)، طیف SERS اسیدآمینه والین، با غلظتهای ۱۰-۱ (منحنی سیاه)، ۲-۱۰(منحنی قرمز)، ۳-۱۰ (منحنی آبی)، ۲-۱۰ (منحنی صورتی) ، ۵-۱۰ (منحنی قهوهای) ، ۲-۱۰ (منحنی سبز)، ۷-۱۰ (منحنی بنفش)، ۸-۱۰ (منحنی نارنجی) و ۹-۱۰ روی بسترهای شیشهای به عنوان بسترهای فعال در SERS، را نشان میدهد. با کاهش غلظت اسیدآمینه والین، شدت قلههای ارتعاشهای مولکولی آن کاهش مییابد که به دلیل کاهش تعداد مولکولهای اسیدآمینه والین، و در نتیجه کاهش تعداد ارتعاشهای مولکولی آن است به گونهای که در غلظتهای کمتر از ۹-۱۰ مولار، ارتعاشهای اسیدآمینه والین، به راحتی قابل مشاهده نیستند. بنابراین بسترهای شیشهای به عنوان بسترهای فعال در SERS، مهرتواند تا غلظت ۹-۱۰ اسیدآمینه والین، را شناسایی کند.

شکل ۲ - (ب)، منحنی کالیبراسیون است که منحنی تغییرات شدت سیگنال SERS، ارتعاش های مولکولی ارتعاشات خمشی NH2 و Amid II، در عدد موج I-۱۹۳۳ را برحسب تغییرات لگاریتمی غلظت اسیدآمینه والین، C، نشان میدهد که با برازش انجام شده از رابطه (۱) پیروی میکند.

شکل 1: (الف)، طیف SERS اسیدآمینه والین، با غلظتهای ۱۰۰۱ (منحنی سیاه)، ۲-۱۰ (منحنی قرمز)، ۳-۱۰ (منحنی آبی)، ٤-۱۰ (منحنی صورتی) ،۵-۱۰ (منحنی قهوهای)، ۲-۱۰ (منحنی سبز)، ۷-۱۰ (منحنی بنفش)، ۸-۱۰ (منحنی نارنجی) و ۹-۱۰ (منحنی صورتی پررنگ)، مولار، بر روی بسترهای شیشهای پوشش دادهشده با نانوذرات نقره به عنوان بسترهای فعال در SERS و شکل (ب)، منحنی کالیبراسیون تغییرات شدت، ۱ سیگنال SERS مربوط به ارتعاشهای مولکولی ارتعاشات خمشی PNL و Mid II مده ده موج ۱۹۳۳ دار بر حسب تغییرات لگاریتمی غلظت اسیدآمینه والین، ۲، بر روی بسترهای شیشهای پوشش دادهشده با نانوذرات نقره به عنوان بسترهای فعال در SERS که برگرفته از شکل ۲- (الف) است.

۷. طیف رامان و بررسی تکرارپذیری نانوذرات نقره پوشش داده شده بر روی بسترهای شیشهای به عنوان بسترهای فعال در SERS، با آشکارسازی اسیدآمینه والین

به منظور تکرار پذیری در ساخت بسترهای شیشه ای پوشش داده شده با نانوذرات نقره به عنوان بسترهای فعال در SERS، تعداد ۲ آزمایش پیوسته برای غلظت ^۹-۱۰ مولار از اسیدآمینه والین، در طول یک روز انجام شد. شکل ۷- (الف)، طیف SERS، شش نقطه مجزا از اسیدآمینه والین، در غلظت ^۹-۱۰ مولار به مقدار ۱۰ میکرولیتر لایه نشانی شده بر روی بسترهای شیشه ای پوشش داده شده با نانوذرات نقره به عنوان بسترهای فعال در SERS، اسیدآمینه والین، در غلظت ^۹ نقره به عنوان بسترهای فعال در SERS، اسیدآمینه والین، در غلظت ^۹ نقره به عنوان بسترهای فعال در SERS، اسیدآمینه والین، در غلظت ^۹ با مولار به خوبی با یکدیگر مطابقت دارند و هیچ تغییری در جابجایی موقعیت مکانی و مشخصه طیفها مشاهده نمی شود. بسترهای شیشه ای پوشش داده شده با نانوذرات نقره به عنوان بسترهای نعراف استاندارد نسبی (RSD)، به منظور بررسی تکرار پذیری ساخت بسترهای شیشه ای پوشش داده شده با نانوذرات نقره به عنوان بسترهای قعال در SERS، در غلظت ^۹-۱۰۱۲ د^{-۱} مولار از اسیدآمینه والین، برای قله های در عدد موج ^{۱–}۱۱۲ د^{-۱}

 $RSD = \frac{\sqrt{\sum_{i=1}^{n} \frac{(I_i - I)^2}{n-1}}}{I}$ (Y)

که n = 6، تعداد طیفهای رامان مورد آزمایش قرارگرفته شده، I،

وحید اسکندری / محمدرضا سعادتی / امین هادی 🔹 🎢

نتيجەگيىرى

بهمنظور شناسایی و کنترل بیماریهای متعدد که ناشی از اسیدآمینه والين در بدن است، آشكارسازي اين مولكول داراي اهميت است. روش طيفسنجي رامان روشي غير مخرب براي شناسايي مولكولها است اما بهدلیل ضعیفبودن سیگنال رامان، عملاً شناسایی غلظتهای اندک از مولکولها امکانیذیر نیست. با قراردادن اسيدآمينه والين در معرض تشديد پلاسمون هاي سطحي نانوذرات فلزی مانند نقره و پراکندگی نور از ذرات بزرگ فلزی، می توان سیگنال رامان را بهبود داد. بنابراین، ابتدا با استفاده از روش کاهش شیمیایی، نانوذرات نقره با اندازه تقریبی ۲۰ نانومتر ساخته شد و در ادامه با بهکارگیری روش چرخشی (اسپین - کت)، که روشی ساده، سریع، ارزان است؛ در دمای اتاق، نانوذرات نقره بر روی بسترهای شیشهای با اعمال دور ۲۸۰۰ rpm در زمان ۱۰، دقیقه لایه نشانی شدند و این بسترها به عنوان بسترهای فعال در SERS جهت آشکارسازی اسیدآمینه والین استفاده شدند. با قرار دادن اسیدآمینه والین بر روی بسترهای فعال در SERS در تمامی نمونهها و غلظتهاي مختلف اسيدآمينه والين سيگنال رامان آن بهبود مييابد که ناشی از تشدید پلاسمونهای سطحی نانوذراتی است که در روش چرخشی (اسپین - کت)، از محلول بر روی سطح شیشه نشانده شدهاند که با دریافت نور لیزر فرودی، نور آن را در منطقه کوچکی در اطراف خود متمرکز میکنند و با قرارگیری اسیدآمینه والين در اين مناطق، بهدليل دريافت ميدان الكتريكي قوىتر، اسيدآمينه والين قطبيدهتر مىشود و درنتيجه ارتعاشات شديدترى دارد. با مشاهده قله پلاسمونی بسترهای فعال نانوحسگرهای زیستی SERS، نانوذرات نقره به صورت محلول کلوییدی فاز آبی یا لایهنشانی شده روی زیرلایه شیشهای ساخته شده به ترتیب در ٤٠٩ نانومتر ۲۳۹ نانومتر، لایهنشانی شدن نانوذرات نقره روی بسترهای شیشهای تایید شد. با مشاهده تصویر میکروسکوپ گسیل میدانی (FESEM)، بسترهای فعال SERS نانوذرات نقره لایه نشانی شده روی بستر شیشهای تایید شد و زبری بسترهای فعال SERS نانوذرات نقره لايهنشاني شده روى بستر شيشهاي كه حاصل از يكنواختنبودن نانوذرات نقره است منجر به يراكندگي نور از نقاط مشاهدهشده در تصویر FESEM می شود. زبری که برای بسترهای فعال SERS نانوذرات نقره لایهنشانی شده روی بستر شیشهای در

شدت سیگنال رامان در هر قله مشخص و I، میانگین شدت سیگنال رامان قله های مشخص شده را نشان می دهند. شکل ۷- (الف)، نمودار تغییرات تعداد شش آزمایش پیوسته از غلظت ۲۰-۱۰ مولار اسیدآمینه والین، برای قلههایی در عدد موج ⁻⁻ ۱۱۱۲ cm ۱٤٩٧و ⁻¹ ۱۹۳۳ cm، که به ترتیب مقدار RSD، ۳/۱۵، ۳/۱۱ و ٤/٤٥ درصد محاسبه شده است و در شکل ٤- (ب)، تغییرات محاسبه RSD، برای عدد موج "-۱۱۱۲ cm، مقدار ۳/۱۰ درصد (نمودار سیاه)، برای عدد موج ۲۰۰۰ ۱٤۹۷، مقدار ۵/۳۱۱ درصد (نمودار قرمز) و برای عدد موج ¹-۱۹۳۳ cm، مقدار ٤/٤٥ درصد (نمودار آبی)، به صورت نمودار ستونی مشخص شده است. انحراف استاندارد نسبی به دست آمده در این آزمایش به صورت میانگین برابر با ٤/٣٠ درصد به دست آمد كه از لحاظ آماري نشانگر عملكرد رضايت بخش روش به كار گرفته شده براى تعيين غلظت اسيد آمينه والين، است. روشهای دیگری که برای تعیین مقدار اسیدآمینه والین، در نمونههای مختلف مورد استفاده قرار گرفتهاند شامل کروماتوگرافی گازی و مایع با آشکارسازهای جرمی است که اگرچه گاهی حدود تشخیص پایینی برای آنها حاصل شده است، آمادهسازی زیادی برای نمونه در آنها مورد نیاز است و همچنین هزینه و زمان آمادهسازی و تجزيه نمونه در آنها بالا است[٨-١٠].

شکل ۷: (الف)، طیف SERS، شش نقطه مجزا از اسیدآمینه والین، در غلظت ۱۰-۹ مولار به مقدار ۱۰ میکرولیتر اضافه شده بر روی بسترهای شیشهای، پوشش داده شده نانوذرات نقره به عموان بسترهای فعال در SERS، بر روی مُودار تغییرات تعداد شش آزمایش پیوسته از غلظت ۹-۱۰ مولار اسیدآمینه والین، برای قلههایی در عدد موج ۲-۱۱ ۱۱۱۲، ۲-۲۵ مولار اسیدآمینه ۱۹۳۳، که به ترتیب مقدار RSD، ۲/۱۵، ۲/۱۵ و ۶/۵۵ درصد محاسبه شده است و در شکل (ب)، تغییرات محاسبه RSD، برای عدد موج ۲-۱۱ مقدار ۲/۱۱ مقدار ۲/۱۵ درصد (نهودار سیاه)، برای عدد موج ۲-۲۵ مقدار ۵۶/۵ درصد (نهودار درصد (نهودار قرمز) و برای عدد موج ۲-۲۵ مقدار ۵۶/۵ درصد (نهودار آبی)، به صورت نهودار ستونی مشخص شده است.

تهیه حسگرهای زیستی نانوذرات نقره بر پایه رامان بهبودیافته سطحی (SERS)، در جهت مطالعه ...

تصویر میکروسکوپ نیروی اتمی (AFM) مشاهده می شود به پراکندگی نور از نقاط زبر کمک میکند. بسترهای فعال SERS نانوذرات نقره لايهنشانىشده روى بستر شيشهاى براى تشخيص اسيدآمينه والين ساخته شدند و حد تشخيص آنها ^{٩-}١٠ مولار بررسی و همچنین انحراف استاندارد نسبی (RSD)، برای شش اندازهگیری مکرر در غلظت ۲۰۰۹ مولار ۶/۳۳ درصد به دست آمد. بنابراین نتایج رامان بهدستآمده که بسترهای فعال SERS نانوذرات نقره لايهنشانىشده روى بستر شيشهاى براى تشخيص اسيدآمينه والین با روش های توسعهیافته نتایج امیدوارکنندهای را برای مطالعات مبتنی بر SERS نشان میدهد و میتواند منجر به توسعه حسگرهای میکرونی میشوند. از مزایای بسترهای فعال SERS نانوذرات نقره لايەنشانىشدە روى بستر شىشەاى معرفىشدە، سرعت تشخيص بالا، حساسیت، گزینش پذیری، تکرار پذیری استفاده آسان و توانایی تشخیص سریع غلظتهای اندک است که برای ساخت آن نیز هزینه چندانی صرف نمیشود و با آنها میتوان انواع پاتوژنهای موجود در مواد غذایی، مواد بیولوژیکی و مواد شیمیایی را شناسایی کرد.

تهیه حسگرهای زیستی نانو ذرات نقره برپایه رامان بهبو دیافته سطحی (SERS)، در جهت مطالعه...

References:

1. Chen, L., et al., Efficacy and safety of oral branched-chain amino acid supplementation in patients undergoing interventions for hepatocellular carcinoma: a meta-analysis. Nutrition journal, 2015. 14(1): p. 1-11.

2. Bifari, F. and E. Nisoli, Branched-chain amino acids differently modulate catabolic and anabolic states in mammals: a pharmacological point of view. British journal of pharmacology, 2017. 174(11): p. 1366-1377.

3. Swain, L.M., T. Shiota, and M. Walser, Utilization for protein synthesis of leucine and valine compared with their keto analogues. The American journal of clinical nutrition, 1990. 51(3): p. 411-415.

4. Reeds, P., The Catabolism of value in the malnourished rat. Studies in vivio and in vitro with different labelled forms of value. British Journal of Nutrition, 1974. 31(2): p. 259-270.

5. Holeček, M., et al., Leucine and protein metabolism in rats with chronic renal insufficiency. Experimental and Toxicologic Pathology, 2001. 53(1): p. 71-76.

6. Alvestrand, A., P. Fürst, and J. Bergström, *Plasma and muscle free amino acids in uremia: influence of nutrition with amino acids.* Clinical nephrology, 1982. 18(6): p. 297-305.

7. Zhang, S., et al., Supplementation with branched-chain amino acids to a low-protein diet regulates intestinal expression of amino acid and peptide transporters in weanling pigs. Amino acids, 2013. 45(5): p. 1191-1205.

8. Yu, X., et al., β -cyclodextrin non-covalently modified ionic liquid-based carbon paste electrode as a novel voltammetric sensor for specific detection of bisphenol A. Sensors and Actuators B: Chemical, 2013. 186: p. 648-656.

9. Wang, Q., et al., Voltammetric detection of bisphenol a by a chitosan-graphene composite modified carbon ionic liquid electrode. Thin Solid Films, 2012. 520(13): p. 4459-4464.

10. Fan, H., et al., *Electrochemical bisphenol A* sensor based on N-doped graphene sheets. Analytica chimica acta, 2012. 711: p. 24-28.

11. Madzharova, F., Z. Heiner, and J. Kneipp, Surface enhanced hyper-Raman scattering of the amino acids tryptophan, Histidine, Phenylalanine, and Tyrosine. The Journal of Physical Chemistry C, 2017. 121(2): p. 1235-1242.

12. Wang, C., et al., Magnetic plasmonic particles for SERS-based bacteria sensing: A review. AIP Advances, 2019. 9(1): p. 010701.

13. Su, S.-R., et al., Electrohydrodynamically enhanced drying droplets for concentration of Salmonella bacteria prior to their detections using antibody-functionalized SERS-reporter submicron beads. Sensors and Actuators B: Chemical, 2019. 283: p. 384-389.

14. Zhou, H., et al., *SERS detection of bacteria in water by in situ coating with Ag nanoparticles*. Analytical chemistry, 2014. 86(3): p. 1525-1533.

15. Shrivastava, S. and D. Dash, Label-free colorimetric estimation of proteins using nanoparticles of silver. Nano-Micro Letters, 2010. 2(3): p. 164-168.

16. Krasteva, N., et al., Self-assembled gold nanoparticle/dendrimer composite films for vapor sensing applications. Nano Letters, 2002. 2(5): p. 551-555.

17. Wu, J., et al., Surface plasmon enhanced intermediate band based quantum dots solar cell. Solar energy materials and solar cells, 2012. 102: p. 44-49.

18. McLellan, J.M., et al., *The SERS activity of a supported Ag nanocube strongly depends on its orientation relative to laser polarization*. Nano letters, 2007. 7(4): p. 1013-1017.

19. Yu, X., L. Wang, and J. Di, *Electrochemical* deposition of high density gold nanoparticles on indium/tin oxide electrode for fabrication of biosensors. Journal of nanoscience and nanotechnology, 2011. 11(12): p. 11084-11088.

20. Berkovitch, N., P. Ginzburg, and M. Orenstein, Concave plasmonic particles: broadband geometrical tunability in the near-infrared. Nano letters, 2010. 10(4): p. 1405-1408.

21. Lucas, B.D., et al., Nanoimprint Lithography Based Approach for the Fabrication of Large-Area, Uniformly-Oriented Plasmonic Arrays. Advanced Materials, 2008. 20(6): p. 1129-1134. تهیه حسگرهای زیستی نانوذرات نقره بر پایه رامان بهبودیافته سطحی (SERS)، در جهت مطالعه ...

22. Zhang, X.-Y., et al., *Self-assembly of large-scale and ultrathin silver nanoplate films with tunable plasmon resonance properties.* ACS nano, 2011. 5(11): p. 9082-9092.

23. Liang, C., et al., *Synthesis of morphologycontrolled silver nanostructures by electrodeposition.* Nano-Micro Letters, 2010. 2(1): p. 6-10.

24. Cyrankiewicz, M., T. Wybranowski, and S. Kruszewski. *Study of SERS efficiency of metallic colloidal systems*. in *Journal of Physics: Conference Series*. 2007. IOP Publishing.

25. Duan, N., et al., *Salmonella typhimurium detection using a surface-enhanced Raman scattering-based aptasensor*. International journal of food microbiology, 2016. 218: p. 38-43.

26. Wang, L.-R. and Y. Fang, *IR-SERS study and theoretical analogue on the adsorption behavior of pyridine carboxylic acid on silver nanoparticles*. Spectrochimica Acta Part A: Molecular and Biomolecular Spectroscopy, 2006. 63(3): p. 614-618.

27. Jing, C. and Y. Fang, *Simple method for electrochemical preparation of silver dendrites used as active and stable SERS substrate.* Journal of colloid and interface science, 2007. 314(1): p. 46-51.

28. Cañamares, M., et al., *Comparative SERS* effectiveness of silver nanoparticles prepared by different methods: A study of the enhancement factor and the interfacial properties. Journal of colloid and interface science, 2008. 326(1): p. 103-109.

29. Wan, Y., et al., *Quasi-spherical silver nanoparticles: Aqueous synthesis and size control by the seed-mediated Lee–Meisel method.* Journal of colloid and interface science, 2013. 394: p. 263-268.

30. Ngumbi, P.K., S.W. Mugo, and J.M. Ngaruiya, *Determination of gold nanoparticles sizes via surface plasmon resonance*. IOSR J Appl Chem, 2018. 11: p. 25-29.

31. Baytekin, H.T., et al., *Mechanochemical activation and patterning of an adhesive surface toward nanoparticle deposition*. Journal of the American Chemical Society, 2015. 137(5): p. 1726-1729.

32. Bohren, C.F. and D.R. Huffman, *Absorption and scattering of light by small particles*. 2008: John Wiley & Sons.

33. Ding, S.-Y., et al., *Electromagnetic theories* of surface-enhanced Raman spectroscopy. Chemical Society Reviews, 2017. 46(13): p. 4042-4076.

34. Arjunan, N.K., et al., *Green synthesis of silver* nanoparticles for the control of mosquito vectors of malaria, filariasis, and dengue. Vector-borne and zoonotic diseases, 2012. 12(3): p. 262-268.

35. Guicheteau, J., et al. Raman and surfaceenhanced Raman spectroscopy of amino acids and nucleotide bases for target bacterial vibrational mode identification. in Chemical and Biological Sensing VII. 2006. International Society for Optics and Photonics.

36. Chen, H.-Y., et al., *Large-scale hot spot engineering for quantitative SERS at the single-molecule scale*. Journal of the American Chemical Society, 2015. 137(42): p. 13698-13705.

37. Granger, J.H., et al., *Prospects for point-ofcare pathogen diagnostics using surfaceenhanced Raman scattering (SERS)*. Chemical Society Reviews, 2016. 45(14): p. 3865-3882.

38. Parsons, H.M., et al., *Spectral relative standard deviation: a practical benchmark in metabolomics*. Analyst, 2009. 134(3): p. 478-485.